

Kirjoittamisen työpaja: Kauhu

Avainsanat: yläkoulu, kirjoittamisen työpaja

Toteuttaja: Minna Hyvönen

Luokka-aste: 8. lk

Tavoitteena on käsitellä pelkoa aiheuttavia asioita, esineitä, paikkoja tai tapahtumia sekä pelon tunnetta. Ensin virittäydytään aiheeseen, josta innostuneina kirjoitetaan kauhuteksti. Tarkoituksena ei ole kirjoittaa koko tarinaa, vaan ainoastaan hyvin suunniteltu osa tarinaa. Kirjoittaminen tapahtuu pareittain.

Opettajan innostuneisuus jokaisen ajatusta kohtaan lisää luottamuksen ja hyväksynnän ilmapiiriä ja rohkaisee oppilaita ilmaisemaan itseään. Hyvin suunniteltu ja yhdessä rakennettu ideointi ennen kirjoittamista auttavat jokaista kirjoittajaa.

Oppilaiden kanssa syntyi hyvää keskustelua pelosta ja aisteista ja huomasimme eri pelkojen tuntuvan eri paikoissa (esim. ahdistus ahtaassa paikassa tuntuu kurkussa). Oppilaat näkivät itse tekstilajista ja sen piirteistä laajasti käydyn pohjustuksen ja keskustelun suurena apuna omalle kirjoittamiselleen. He myös ihmettelivät kuinka helppoa kirjoittaminen voi olla. Pitkäjäksoisesti yhden aiheen parissa työskentely sopi meille kaikille ja toi rauhaa työskentelyyn. Ryhmässä kirjoittaminen tuki oppilaita ja he tuottivat erinomaisia tekstejä.

”Näitä lisää!” huutaa luokka.

Virittäytyminen

Yhdessä pohditaan, mistä asioista kauhuteksti muodostuu ja mitä siinä pitää olla ehdottomasti mukana, jotta se on tekstilajinsa mukainen teksti.

Opettaja lukee ryhmälle ääneen kahunovellin Magdalena Hain *Haiseva käsi ja muita kauheita tarinoita Uhriniituntakaisesta* -teoksesta. Samalla oppilaat painavat mieleen pelottavia kohtia ja asioita, jotka he kirjoittavat kuuntelemisen jälkeen muistiin. Tämän jälkeen kerätään taululle yhdessä tekstin keinoja herättää lukijassa pelkoa tai kauhua (esim. paikkojen ulkonäön ja äänimaailman tarkkaa kuvailua). Palautetaan mieleen myös hyvän kuvauksen kirjoittamista ja kaikkien aistien käyttämistä kuvauksen kirjoittamisessa.

Mietitään ryhmissä tilanteita, joissa itse on pelännyt. Miten näitä tilanteita voisi kuvailla sanoin käyttäen eri aistien havaintoja hyväksi? Jokainen kuvailee suullisesti pelkoa herättäneen tilanteen, paikan tai tapahtuman. Kirjoitetaan ryhmässä tai parin kanssa lyhyt kuvaus valitusta tilanteesta, paikasta tai tapahtumasta. Kirjoitukset voidaan joko palauttaa nimettöminä opettajalle tai ne voidaan myös lukea luokassa ääneen niin, että oppilaat sulkevat silmänsä ja luokasta sammutetaan valot (saavat välittömän palautteen teksteistään).

Kohti tekstiä

Tekstin kohdeyleisö voidaan päättää yhdessä. Tämä auttaa kirjoittamisen motivoinnissa, koska jos oppilaat tietävät, että olemme oikeasti menossa lukemaan kirjoittamiamme satuja ensi viikolla ensimmäisen luokan oppilaille, on heillä tunne, että tekstin kirjoittamisella on selkeä tavoite ja päämäärä. Julkaisu luokan omaksi lehdeksi tai omien tekstin kerääminen portfolioiksi ovat myös kirjoittamista motivoivia tekijöitä.

Oppilaiden kanssa voi olla tarpeen käsitellä erilaisia kauhutekstejä, jotta lukijan käsitys kauhun aineksista on tarpeeksi laaja ja monipuolinen. Oppilaat voivat lukea pienryhmissä erilaisia kauhutekstejä ja tehdä niistä itsenäisesti muistiinpanoja apukysymysten avulla (Mikä aiheuttaa pelkoa? Mikä pelottaa ja miksi?). Lopuksi oppilaat käyvät läpi pienryhmissä muistiinpanojaan ja luovat näin yhteiset muistiinpanot. Luokan kanssa käydään yhteisesti läpi pienryhmien koostetut muistiinpanot.

Kirjoittaminen tapahtuu pareittain. Jokainen pari valitsee itselleen mieluisan lähestymistavan kauhun, esim. omat pelot, hirviöt tai ihmismonsterit.

Oppilaiden kanssa keskustellaan draaman kaaresta. Jokainen pari voi valita minkä tahansa kohdan tarinasta. Tarkoituksena ei ole kirjoittaa koko tarinaa, vaan ainoastaan hyvin suunniteltu osa tarinaa.

Pari valitsee tarinalle paikan. Paikan valinnassa voi halutessaan käyttää apuna valmiita paikkavaihtoehtoja. He valitsevat myös päähenkilön ja kirjoittavat päähenkilön näkökulmasta yhden pelottavan ja kauhua herättävän tilanteen tai tapahtuman. Nämä kirjoitetaan muistiin koneelle tai pädille, jotta tekstejä voidaan jatkaa seuraavilla kirjoitustunneilla laajemmiksi.

Ideoita arviointiin

Oppilaat voivat palauttaa tekstejään esimerkiksi nimettömästi [Padlet](#)-alustalle, jolloin he voivat kommentoida toistensa tekstejä.

Opettaja voi printata koneella kirjoitetut tekstit, jolloin toinen pari ottaa tekstin luettavaksi, kehuu ja antaa ehdotuksia tekstin parannukseen.

Kirjoitetut tekstit voidaan lukea ääneen ryhmässä, jolloin kehut ja parannusehdotukset annetaan lapuilla tai keskustellen.

